

Dosarul nr. 2rac-239/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul central (jud. E. Galușceac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru
Oleg Sternioală
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vtvtrans Cargo”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Vtvtrans Cargo” împotriva Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni, casată hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central și emisă o nouă hotărâre

constată:

La 31 mai 2018, SRL „Vtvtrans Cargo” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM CIA „Transelit” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului general CM0133CH/2017 de asigurare facultativă a răspunderii civile a autotransportatorilor din 22 august 2017 și-a asumat obligația cu privire la achitarea primei de asigurare, iar ÎM CIA „Transelit” SA s-a obligat să plătească, la producerea riscului asigurat, despăgubirea de asigurare, în limitele și termenele convenite.

Potrivit condițiilor contractuale și poliței de asigurare nr. CM0133CH din 22 august 2017, a fost achitată prima de asigurare în sumă de 7 651 lei, fapt ce se confirmă prin factura Seria WH nr. 6003855 din 6 septembrie 2017, iar ÎM CIA „Transelit” SA, conform riscurilor asigurate, și-a asumat răspunderea pentru distrugerea, deteriorarea sau furtul încărcăturii dispuse transportării sau expedierii

cu mijlocul de transport de model DAF TE47XS și remorca de model SCHMITZ SPR 24/L13, 62, precum și răspunderea pentru pagubele financiare, suportate de clientul asiguratului în rezultatul neîndeplinirii de către acesta din urmă, parțial sau integral, a obligațiilor contractuale, limita răspunderii pentru fiecare caz asigurat fiind de 160 000 de euro.

A susținut că la data de 6 septembrie 2017 în perioada de valabilitate a contractului în cauză, termenul cărui este de la 22 august 2017 până la 21 august 2018 în cadrul transportării internaționale a mărfii, conform prevederilor Convenției nr. 1956 din 19 mai 1956, relativă la contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (C.M.R.), în vigoare din 26 mai 1993, pe teritoriul Ucrainei (Regiunea Kiev) a fost răpit autotrenul de model DAF XF95.480 cu nr. de înmatriculare XXXXX și remorca de model SCHMITZ SPR24 cu nr. de înmatriculare XXXXX, care efectua transportarea (COMBI BOILER 27 PALLET) pe ruta or. Bozuyuk (Turcia) - or. Breansk (Rusia).

Despre faptul răpirii mijlocului de transport cu marfa respectivă a fost anunțat organul de poliție al Ucrainei, organul de poliție din Moldova, compania de asigurare, proprietarul mărfii, inclusiv și Uniunea națională a transportatorilor din România despre furtul Carnetului TIR.

A evidențiat că marfa transportată, conform actelor de însoțire a acesteia, care reprezintă încărcătura furată, avea o valoare de 94 944,15 de euro, iar costul transportării mărfii, care reprezintă pagubele financiare suportate de către clientul asiguratului în rezultatul neîndeplinirii obligațiilor asumate de către asigurat, în baza contractului nr. 01 din 21 august 2017, a fost achitat cu un avans de 1 600 de euro. Astfel, mărimea despăgubirii de asigurare, care se încadrează în limita răspunderii pentru fiecare caz de asigurare, constituie 96 544, 15 de euro.

Dat fiind că evenimentul produs constituie un caz de asigurare, care cade sub incidența condițiilor contractului general CM0133CH/2017 de asigurare facultativă a răspunderii civile a auto transportatorilor din 22 august 2017, în conformitate cu prevederile pct. 6.10 al acestuia, SRL „Vtvtrans Cargo” a prezentat pârâtei toate actele necesare pentru achitarea despăgubirii de asigurare. Având în vedere că înștiințarea a fost înaintată la 7 septembrie 2017, compania de asigurare a avut obligația, în conformitate cu pct. 6.1 al contractului, să achite despăgubirea de asigurare în termen de 30 de zile, termenul limită fiind 6 octombrie 2017.

A menționat că în lipsa unor obiecții din partea companiei de asigurare, despăgubirea de asigurare nu a fost achitată până în prezent, constatându-se astfel, o neexecutare a obligațiilor asumate prin contract, fapt, care oferă dreptul asiguratului de a solicita repararea prejudiciului material cauzat de întârzierea achitării despăgubirii de asigurare.

Astfel, evaluarea anticipată a prejudiciului, prevăzută de art. 619 alin. (2) Cod civil, în legătură cu executarea necorespunzătoare a obligației pecuniare determinată de întârzierea achitării despăgubirii de asigurare, asigură dreptul asiguratului de a pretinde, în legătură cu neexecutarea creanței în termenul stabilit, dobânda de întârziere pentru folosirea capitalului, ce urmează a fi calculată, începând cu 7 octombrie 2017 până la 30 mai 2018, dobânda de întârziere constituind 9 693 de euro.

A mai relatat că, pe lângă înștiințarea din 7 septembrie 2017, avându-se ca scop soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la adresa pârâtului, la data de 16 martie 2018 a fost înaintată pretenția, care, de asemenea, a rămas fără răspuns și examinare.

A considerat că prin inacțiunile pârâtei privind neachitarea despăgubirii de asigurare, i s-a creat o situație de conflict cu proprietarul mărfii furate, care trebuia să beneficieze de transportarea mărfii la destinația convenită; i s-a creat o situație de conflict cu autoritățile vamale ale Ucrainei, pe teritoriul căruia, a avut loc tranzitarea mărfii, prin impunerea achitării taxelor vamale, precum și cu Uniunea Transportatorilor Auto din România, care, dispunând de dreptul de a elibera, potrivit convenției internaționale enunțate mai sus, Carnetul TIR necesar pentru efectuarea transportării rutiere internaționale a mărfii, a dispus suspendarea eliberării unui alt Carnet TIR până la executarea obligațiilor pecuniare față de autoritățile vamale din Ucraina. O dovadă în acest sens sunt scrisorile nr. 2242 din 6 decembrie 2017 și 12 octombrie 2017.

A remarcat că suspendarea eliberării Carnetului TIR a afectat în mod grav starea solvabilității SRL „Vtvtrans Cargo”, a cărei gen principal de activitate este transportarea rutieră internațională a mărfii, deoarece în lipsa Carnetului TIR activitatea întreprinderii este sistată, aceasta suportând pierderi materiale enorme.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 10, 11, 514, 572, 574 lit. c), 619, 668, 1301, 1315 Cod civil, art. 3, 15 din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, art. 33, 38, 85 alin. (4), 166, 167, 174, 175 CPC

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul SRL „Vtvtrans Cargo” a despăgubirii de asigurare în sumă de 96 544,15 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 9 693 euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, în cadrul examinării cauzei, SRL „Vtvtrans Cargo” a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la ÎM CIA „Transelit” SA despăgubirii de asigurare în sumă de 96 544,15 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 14 571 de euro, penalității de întârziere în sumă de 17 377,92 de euro și compensarea cheltuielilor de judecată exprimate prin achitarea taxei de stat în sumă de 50 000 de lei.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul central, a fost admisă acțiunea, încasându-se de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul SRL „Vtvtrans Cargo” suma de 96 544, 15 de euro cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 14 571 de euro cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 17 377,92 de euro cu titlu de penalitate, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar a Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești și suma de 50 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de ÎM CIA „Transelit” SA, casată hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul central și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

A fost încasată de la SRL „Vtvtrans Cargo” în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA cheltuielile aferente judecării pricinii în instanța de apel în mărime de 37 500 de lei.

La 11 aprilie 2019, SRL „Vtvtrans Cargo” a declarat recurs împotriva deciziei din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel, în mod neînțeles, constatând faptul răpirii mijlocului de transport drept caz de asigurare în sensul art. 2 din Legea cu privire la asigurări, a considerat întemeiat refuzul ÎM CIA „Transelit” SA de a achita despăgubirea de asigurare, argumentat prin anunțarea cu întârziere a companiei de asigurare și a altor organe despre survenirea cazului asigurat, precum și prin aceea că asiguratul a prezentat asigurătorului informații false despre încărcătură și costul acesteia, și că prin acțiunile asiguratului s-a constatat neglijența gravă față de regulile de transportare și păstrare a mărfii.

A susținut că motivarea deciziei instanței de apel este bazată, în mod exclusiv, pe argumentele companiei de asigurare expuse în referință la cererea de chemare în judecată, fără a fi dată o apreciere a probelor prezentate de către SRL „Vtvtrans Cargo”, ceea ce constituie o încălcare gravă a dreptului la un proces echitabil.

În acest sens, instanța de apel nu a dat apreciere faptului că despre răpirea mijlocului de transport cu marfă a fost anunțat organul de poliție al Ucrainei (plângerea din 7 septembrie 2017 adresată și înregistrată în cancelaria Serviciului de securitate al regiunii Odesa), organul de poliție din Republica Moldova (cererea din 8 septembrie 2017 adresată și înregistrată în cancelaria Direcției urmărire penală al Inspectoratului general al poliției), proprietarul mărfii, inclusiv Uniunea națională a transportatorilor din România despre furtul Carnetului TIR.

De asemenea, a relatat că, cu scopul obținerii despăgubirii de asigurare, ca urmare a furtului încărcăturii, compania de asigurare a fost înștiințată în data de 7 septembrie 2017, drept dovadă servește numărul de înregistrare 1266CH/17, aplicat de către cancelaria întreprinderii pe înscrisul prezentat, fiind anexate pe 10 file acte necesare pentru elucidarea cazului de asigurare (copii la polița CMR, certificatul de înmatriculare a autocamionului și semiremorcii, carnetul TIR, comanda de transport, CMR-ul, declarația vamală, invoice, certificatul de origine a mărfii).

Pe lângă înștiințarea depusă la 7 septembrie 2017, până la adresarea în instanța de judecată cu acțiune civilă, avându-se ca scop soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la adresa companiei de asigurare, la data de 16 martie 2018 a fost înregistrată pretenția, care a fost lăsată fără răspuns și examinare.

Numai după înaintarea acțiunii civile din 31 mai 2018, a fost posibil de a face cunoștință cu decizia D/D 013/17CH/CMR din 1 decembrie 2017, deoarece SRL „Vtvtrans Cargo” nu a primit niciun răspuns cu privire la înștiințarea din 7 septembrie 2017, inclusiv, la pretenția din 16 martie 2018.

A evidențiat că decizia D/D 013/17CH/CMR din 1 decembrie 2017, prin care compania de asigurare a decis refuzul achitării de despăgubire de asigurare, are un caracter nul, deoarece nu este motivată în sensul prevederilor art. 17 alin. (6) din Legea cu privire la asigurări.

În acest context a menționat și prevederile art. 1317 Cod civil, potrivit cărora asiguratul este obligat să indice asigurătorului toate împrejurările cunoscute de el care ar avea importanță asupra preluării riscului asigurat. Sunt considerate

importante acele împrejurări periculoase, care ar influența decizia asigurătorului de a încheia contractul ori de a încheia contractul în condițiile convenite.

În același timp, cu referire la aprecierea instanței de apel, a indicat că, urmare a examinării actelor prezentate de către compania de asigurare, la data încheierii contractului de asigurare din 22 august 2017 nu a fost regăsit vreun formular cu întrebări al asigurătorului în care asiguratul ar fi evitat răspunsuri importante.

A făcut referire și la faptul că momentul în care asigurătorul a luat cunoștință de împrejurările ce îi dau dreptul la rezilierea contractului de asigurare urmează a fi calculat cel târziu din 1 decembrie 2017, așa cum rezultă din decizia emisă, prin urmare cu referire la prevederilor art. 1319 Cod civil și pct. 9.2.4 din contractul de asigurare, termenul de exercitare a dreptului de reziliere a contractului din propria inițiativă, este omis.

A mai relatat că instanța de apel, menționând despre comunicarea intenționată de informații false către asigurător, era obligată, prin prisma prevederilor art. 17 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la asigurări, să indice și să aprecieze în actul judecătoresc probele care confirmă faptul că aceste circumstanțe tănuite se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat.

Aceste circumstanțe nu au fost stabilite în cadrul dezbaterilor judiciare, deoarece nu au fost prezentate probe concludente.

De asemenea, a invocat că afirmațiile ÎM CIA „Transelit” SA precum că există suficiente temeiuri de a presupune că este o înscenare, cu scopul obținerii despăgubirii de asigurare, nu pot fi luate la baza emiterii unei hotărâri judecătorești, deoarece nu sunt confirmate.

Referitor la omiterea termenului de înștiințare a asigurătorului și a altor organe, prevăzute de contractul de asigurare, despre survenirea cazului de asigurare, a susținut că anunțarea organelor de poliție și a companiei de asigurare a avut loc în termen de 24 de ore din momentul când reprezentantul asiguratului a aflat despre comiterea infracțiunii, fapt confirmat prin înscrisurile înregistrate.

Mai mult ca atât, contractul de asigurare prevede termenul de 10 zile în interiorul căruia urmează ca asigurătorul să înștiințeze despre producerea cazului sau evenimentului asigurat.

Despre aceste circumstanțe s-a indicat în referința depusă de ÎM CIA „Transelit” SA, și anume că autocamionul cu semiremorca, împreună cu marfa în sumă de 94 944,15 de euro, au fost sustrate în perioada 24 august 2017 – 31 august 2017, însă administratorul SRL „Vtvtrans Cargo” s-a adresat organelor de poliție a Ucrainei cu plângere abia la 7 septembrie 2019, indicând că furtul a avut loc la data de 6 septembrie 2019. Aceste afirmații confirmă faptul înștiințării despre producerea evenimentului asigurat în decurs de 10 zile din momentul în care asiguratul a aflat despre aceasta.

Totodată a remarcat și pct. 13.4 din contractul de asigurare, potrivit căruia, asigurătorul este în drept să refuze necondiționat asiguratului în plata integrală a despăgubirii de asigurare pe acele cazuri asigurate pe care asigurătorul a fost înștiințat inițial despre scurgerea unui an din momentul când asiguratul a aflat despre evenimentele sau accidentele corespunzătoare, care, de asemenea, infirmă afirmația pârâtului.

A susținut că aceste circumstanțe demonstrează încălcarea din partea ÎM CIA „Transelit” SA a condițiilor contractuale și a prevederilor art. 572 alin. (2) Cod civil.

Prin urmare, probele prezentate și examinate în cadrul dezbaterilor judiciare, pe lângă faptul confirmării neexecutării obligațiilor contractuale din partea companiei de asigurare, confirmă și reaua-credință a acestuia, deoarece art. 17 alin. (2) din Legea cu privire la asigurări prevede că asigurătorul nu este în drept să nu plătească despăgubirea de asigurare, iar în cazurile prevăzute la alin. (1) asigurătorul are dreptul la acțiune de regres față de persoana răspunzătoare de cauzarea prejudiciului.

Analiza argumentelor în cauză confirmă caracterul neîntemeiat al soluției dispuse de către instanța de apel, care, contrar prevederilor art. 373 alin. (1) și (2) CPC, nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond prin prisma aprecierii probelor din dosar prezentate de SRL „Vtvtrans Cargo”, dar s-a limitat, în mod arbitrar și superficial, asupra aprecierii nemotivate a obiecțiilor din partea companiei de asigurare, fapt, care a generat interpretarea greșită a legii și neaplicarea normelor de drept corespunzătoare, și anume art. 17 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la asigurări.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 aprilie 2019 împotriva deciziei din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

La 17 iunie 2019, ÎM CIA „Transelit” SA, reprezentată de avocatul Andrei Crasnoștan, a depus referință la recursul declarat de SRL „Vtvtrans Cargo”, în care a invocat netemeinicia acestuia și a solicitat respingerea lui cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, SRL „Vtvtrans Cargo”, înaintând acțiune împotriva ÎM CIA „Transelit” SA, a solicitat încasarea sumei de 96 544,15 de euro cu titlu de despăgubire de asigurare, sumei de 14571 de euro cu titlu de dobândă de întârziere și sumei de 17377,92 de euro cu titlu de penalitate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, de către prima instanță, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul central din 21 decembrie 2018 a fost admisă acțiunea, încasându-se de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul SRL „Vtvtrans Cargo” suma de 96 544, 15 de euro cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 14571 de euro cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 17 377,92 de euro cu titlu

de penalitate, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar a Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești și suma de 50 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

Judecând apelul declarat de ÎM CIA „Transelit” SA, de către instanța de apel a fost admisă cererea de apel, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii.

Instanța de recurs consideră că, instanța de apel, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii și având la bază cumulusul de probe administrate la caz, corect a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că, din materialele dosarului rezultă că SRL „Vtvtrans Cargo” este un agent economic înregistrat în România al cărui gen de activitate constituie prestarea serviciilor de transport auto internațional de mărfuri.

La data de 22 august 2017, între SRL „Vtvtrans Cargo” în calitate de asigurat și de ÎM CIA „Transelit” SA în calitate de asigurator, a fost încheiat contractul general CM0133CH/2017 de asigurare facultativă a răspunderii civile a autotransportatorilor și expeditorilor (f. d. 17-24 vol. I).

La aceeași dată de către ÎM CIA „Transelit” SA a fost eliberată polița de asigurare nr. CM0133CH/2017 privind răspunderea civilă a autotransportatorilor și expeditorilor asiguratului SRL „Vtvtrans Cargo”, valabilă pe teritoriul Europei, CSI, cu excepția zonelor de conflict militar pentru mijloacele de transport de model DAF TE47XS cu nr. de înmatriculare XXXXX și SCHMITZ SPR 24/L 13,62 cu nr. de înmatriculare XXXXX (f.d. 25 vol. I).

Potrivit pct. 4.1.1 din contractul general CM0133CH/2017 de asigurare facultativă a răspunderii civile a autotransportatorilor și expeditorilor din 22 august 2017, drept risc de asigurare constituie răspunderea pentru distrugerea, deteriorarea sau furtul încărcăturii dispuse transportării sau expedierii.

Tot actele cauzei atestă că la data de 7 septembrie 2017, la adresa ÎM CIA „Transelit” SA a fost înregistrată o înștiințare, parvenită din partea SRL „Vtvtrans Cargo”, prin care, cu trimitere la contractul general CM0133CH/2017 de asigurare facultativă a răspunderii civile a autotransportatorilor și expeditorilor, a fost adus la cunoștință că la data de 7 septembrie 2017 a aflat despre dispariția pe teritoriul Ucrainei a autocamionului de model DAF XF95.480 cu nr. de înmatriculare XXXXX, a semiremorcii de model SCHMITZ SPR24 cu nr. de înmatriculare XXXXX și a mărfii transportate (COMBI BOILER 27 PALLET) pe ruta Turcia or. Bozuyuk – Rusia or. Bryansk, la înștiințare fiind anexate copii la polița CMR, certificatul de înmatriculare a autocamionului și semiremorcii, carnetul TIR, comanda de transport, CMR, declarația vamală, invoice, certificatul de origine a mărfii (f. d. 35 vol. I).

La 8 septembrie 2017, în adresa Inspectoratului general al poliției mun. Chișinău, Direcția urmărire penală, de către administratorul SRL „Vtvtrans Cargo”, Vitalie Șuiu, a fost depusă o cerere, prin care s-a informat că, din informațiile pe care le deține, a dispărut autocamionul de model DAF XF95.480 cu nr. de înmatriculare XXXXX și semiremorca de model SCHMITZ SPR24 cu nr. de

înmatriculare XXXXX, care transporta marfa din or. Bozuyuk, Turcia către or. Breansk, Rusia, șofer fiind Anatolii Pamuchiu. A fost solicitată verificarea faptelor relatate și anunțarea în căutare a mijlocului de transport cu marfa transportată (f. d. 36 vol. I).

Cu cerere similară, la 7 august 2017 administratorul SRL „Vtvtrans Cargo”, Vitalie Șuiu s-a adresat și organelor de poliție al Ucrainei (f. d. 37 vol. I).

Este de menționat și faptul că, în urma înregistrării înștiințării de către SRL „Vtvtrans Cargo” a dispariției autocamionului, a semiremorcii și a mărfii transportate, ÎM CIA „Transelit” SA a deschis dosarul de daune.

În același timp, constatând insuficiența actelor anexate la înștiințare, reieșind din prevederile pct. 6.10 la contractul CM0133CH/2017 de asigurare facultativă a răspunderii civile a autotransportatorilor și expeditorilor din 22 august 2017, ÎM CIA „Transelit” SA a solicitat SRL „Vtvtrans Cargo” prezentarea actelor suplimentare întru confirmarea survenirii cazului asigurat, ca temei fiind pct. 6.11 din contractul de asigurare nr. CM0133CH/2017 din 22 august 2017, prin care asigurătorul are dreptul să solicite de la asigurat să-i prezinte toate documentele necesare, examinarea cărora asigurătorul le consideră condiție pentru compensarea pagubei.

Astfel, s-a solicitat prezentarea instrucțiunii privind traseul pe care trebuia să-l parcurgă transportatorul, contractul de livrare a mărfii, actele stipulate în pct. 6.10 lit. a) și b) din contractul de asigurare nr. CM0133CH/2017, care sunt obligatorii, și, deoarece a fost pornit pe cazul dat un dosar penal, pentru aprecierea obiectivă a situației create, a fost solicitată și prezența de către asigurat a actelor și ordonanțelor organului de urmărire penală.

La fel, având în vedere faptul că, potrivit facturii INVOICE proprietarul mărfii este „Vaillant Group RUS” LTD, care de fapt nu a formulat nicio cerere, ÎM CIA „Transelit” SA a solicitat prezentarea unei dovezi a suportării pagubei de către asigurat față de proprietarul mărfii.

Totodată, ÎM CIA „Transelit” SA a mai constatat și faptul că, potrivit contractului cu privire la transportarea mărfii nr. 1 din 21 august 2017, încheiat între SRL „Vtvtrans Cargo” în calitate de transportator și Compania „Grand Endustriyel”, încărcătura ce urma să fie transportată reprezintă materiale de construcție, pe când, din declarația vamală HC 0835873 și factura INVOICE nr. 9203097419 rezultă că a fost transportată o altă marfă decât cea menționată în contractul cu privire la transportarea mărfii, și anume COMBI BOILER 27 Pallet (f. d. 27, 31 vol. I).

Conform prevederilor contractului nr. CM0133CH/2017 de asigurare facultativă a răspunderii civile a autotransportatorilor și expeditorilor, asiguratul la încheierea contractului se obligă să prezinte asigurătorului informația deplină despre încărcătură și privind circumstanțele cu influență semnificativă în vederea evaluării riscului (pct. 9.4.3), asiguratul se obligă să informeze asigurătorul despre toate modificările survenite în riscurile de asigurare în perioada de valabilitate a contractului (pct. 9.4.4), precum și, dacă asiguratul, din oricare cauză nu a prezentat în cerere informația deplină despre încărcătură până la data expedierii acesteia, atunci el este obligat în decurs de 24 de ore din momentul expedierii să prezinte respectiva informație asigurătorului (pct. 3.2).

Distinct de aceste constatări, relevanță speței au dispozițiile art. 1316 alin. (1) lit. a) Cod civil, în vigoare până la data de 1 martie 2019, care prevăd că asiguratul

este obligat să informeze asiguratorul, la încheierea contractului, despre toate circumstanțele esențiale referitoare la mărimea riscului ce se asigură.

Potrivit art. 1317 Cod civil, în vigoare până la data de 1 martie 2019, la încheierea contractului de asigurare, asiguratul este obligat să indice asiguratorului toate împrejurările cunoscute de el care ar avea importanță asupra preluării riscului asigurat.

Conform art. 572 alin. (2) Cod civil, în vigoare până la data de 1 martie 2019, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Contrar acestor prevederi legale și contractuale, la caz, se constată că SRL „Vtvtrans Cargo”, nu a prezentat asiguratorului informația deplină despre încărcătură, precum și actele necesare pentru regularizarea dosarului de daună.

Drept urmare, având ca temei necomunicarea informației depline și corecte despre încărcătură, lipsa documentelor necesare pentru regularizarea dosarului de daună, lipsa actului ce confirmă achitarea pagubei materiale de asigurat către proprietarul mărfii, lipsa actelor procesuale care să confirme faptul adresării și pornirii urmăririi penale, precum și rezultatele desfășurării acesteia, ÎM CIA „Transelit” SA a emis decizia nr. D/D013/17CH/CMR cu privire la plata despăgubirilor de asigurare din 1 decembrie 2017, prin care a refuzat în achitarea despăgubirii de asigurare în baza contractului de asigurare nr. CM0133CH/2017 din 22 august 2017.

În raport de considerentele expuse, instanța de recurs reține drept corectă concluzia instanței de apel referitor la temeinicia deciziei ÎM CIA „Transelit” SA de refuz în achitarea despăgubirii de asigurare în baza contractului de asigurare nr. CM0133CH/2017 din 22 august 2017.

Or, în situația descrisă, la caz, au relevanță prevederile art. 17 alin. (1) lit. c) și d) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, potrivit cărora asiguratorul este în drept să refuze deplin sau parțial asiguratului despăgubirea de asigurare în asigurările de bunuri în cazul comunicării intenționate de informații false către asigurator sau necomunicării datelor, cunoscute de asigurat, ce vizează interesele de asigurare dacă circumstanțele tănuite se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat; unor alte evenimente prevăzute de legislație, precum și de condițiile de asigurare și de contractul de asigurare.

De asemenea, se vor menționa și prevederile pct. 9.2.7 din contractul de asigurare, care indică că asiguratorul este în drept să refuze plata despăgubirii de asigurare în cazul neîndeplinirii obligațiilor contractuale asumate de către asigurat.

Prin urmare, în condițiile relevate, instanța de recurs consideră întemeiată soluția instanței de apel de respingere a acțiunii SRL „Vtvtrans Cargo” cu privire la încasarea de la ÎM CIA „Transelit” SA a despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității.

Pentru aceste considerente se constată a fi neîntemeiată susținerea SRL „Vtvtrans Cargo” precum că a prezentat ÎM CIA „Transelit” SA toate actele necesare pentru achitarea despăgubirii de asigurare, în situația în care instanței nu au fost prezentate probe în acest sens.

La fel, instanța de recurs va remarca ca lipsită de suport și susținerea recurentei cu referire la mențiunea instanței de apel despre comunicarea intenționată

de informații false către asigurator, și anume că instanța era obligată, prin prisma prevederilor art. 17 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la asigurări, să indice și să aprecieze în actul judecătoresc probele care confirmă faptul că aceste circumstanțe tainuite se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat.

Și asta deoarece, potrivit materialelor dosarului se constată contraziceri în descrierea de către SRL „Vtvtrans Cargo” a circumstanțelor legate de cazul dispariției autocamionului, semiremorcii și a mărfii.

Astfel, potrivit ordonanței privind începerea urmăririi penale din 25 septembrie 2017 a organului de urmărire penală al Direcției generale urmărire penală a IGP, autocamionul de model DAF XF95.480 cu nr. de înmatriculare XXXXX și semiremorca de model SCHMITZ SPR24 cu nr. de înmatriculare XXXXX, împreună cu marfă în sumă de 94 944,15 de euro, a fost sustras în perioada 24 august 2017 – 31 august 2017, pe când în comunicarea nr. 34/11/3617 din 30 octombrie 2018 a Ministerului Afacerilor Interne al RM, Direcția generală urmărire penală către Judecătoria mun. Chișinău sediul Centru, rezultă că învinuitul Anatoli Pamucciu, șoferul camionului sustras, a dat declarații că furtul a avut loc la data de 31 august 2017 pe teritoriul ucrainean.

Mai mult, administratorul SRL „Vtvtrans Cargo” s-a adresat cu plângere către organele de poliție a Ucrainei la data de 7 septembrie 2017, indicând că furtul a avut loc la data de 6 septembrie 2017.

În același timp, compania de asigurare a fost informată despre furtul comis la data de 7 septembrie 2019, iar la Inspectoratul General de Poliție din RM, administratorul SRL „Vtvtrans Cargo” s-a adresat la data de 8 septembrie 2017.

Astfel fiind, rațiunile mai sus înfățișate conturează și faptul că despre producerea presupusului caz asigurat, SRL „Vtvtrans Cargo” a înștiințat compania de asigurare și instituțiile specializate după expirarea a 24 de ore din momentul în care a aflat despre survenirea cazului asigurat, ce contravine stipulărilor din pct. 9.4.9 și 10.3 din contractul de asigurare nr. CM0133CH/2017 din 22 august 2017

În conexiunea celor relatate se constată netemeinicia soluției primei instanțe, prin care a fost admisă acțiunea SRL „Vtvtrans Cargo” și încasată din contul ÎM CIA „Transelit” SA a despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a penalității.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vtvtrans Cargo”.

Se menține decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Vtvtrans Cargo” împotriva Întreprinderii Mixte Compania Internațională de

Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Victor Burduh

Ala Cobăneanu